

ผลของการใช้ตัวชี้นำที่เป็นคำในแถบวัดทัศน์ ที่มีต่อการสร้างมโนทัศน์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

นายบัญชา พรหมขำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

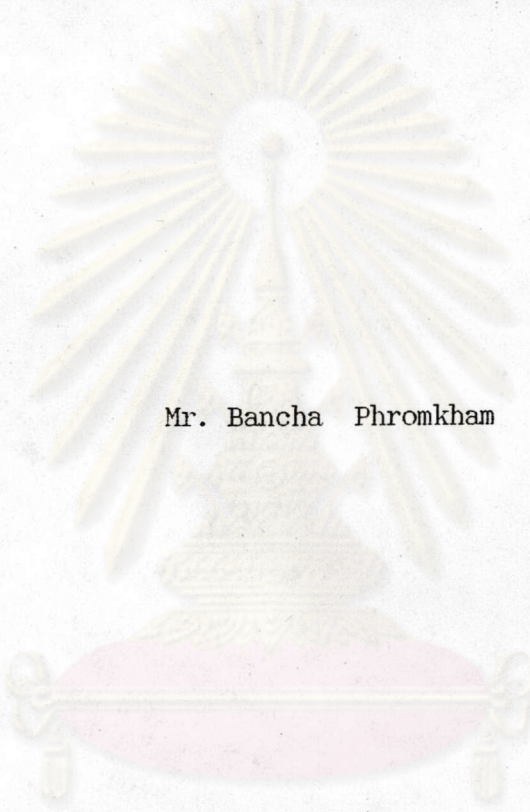
พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-428-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017936; 117325316

EFFECTS OF VERBAL VISUAL CUES IN VIDEO TAPE UPON CONCEPT FORMATION
OF PRATHOM SUKSA TWO STUDENTS WITH DIFFERENT LEVELS
OF LEARNING ACHIEVEMENT

Mr. Bancha Phromkham

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Audio-Visual Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-428-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของการใช้ตัวชี้นำที่เป็นคำในแถบวิดิทัศน์ ที่มีต่อการสร้างมโนทัศน์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

โดย

นายบัญชา พรหมขำ

ภาควิชา

โสตทัศนศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.เชาวเลิศ เลิศไชโลฬาร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกรี รอดโพธิ์ทอง)

.....

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.เชาวเลิศ เลิศไชโลฬาร)

.....

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐ)

.....

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง)

.....

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. สุกัญญา นิมานันท์)

ัญญา พรหมขำ : ผลของการใช้ตัวชี้หน้าที่เป็นคำในแถบวิดิทัศน์ ที่มีต่อการสร้างมโนทัศน์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน (EFFECTS OF VERBAL
VISUAL CUES IN VIDEO TAPE UPON CONCEPT FORMATION OF PRATHOM SUKSA
TWO STUDENTS WITH DIFFERENT LEVELS OF LEARNING ACHIEVEMENT)

อ.ที่ปรึกษา : อ.ดร.เชาวเลิศ เลิศขิลพัาร, 99 หน้า. ISBN 974-578-428-1

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลของการใช้ตัวชี้หน้าที่เป็นคำในแถบวิดิทัศน์ ที่มีต่อ
การสร้างมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน
การทดลอง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดวังทิพย์พันธาราม โรงเรียนวัดสมบูรณสามัคคี
โรงเรียนวัดวังไทร โรงเรียนสาริกา และโรงเรียนวัดวังตุม อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก
ปีการศึกษา 2533 จำนวน 100 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ต่ำ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองเป็นบทเรียนแถบวิดิทัศน์ 2 รูปแบบคือ บทเรียนที่มีการใช้ตัวชี้หน้าที่เป็นคำ
และบทเรียนที่ไม่มีการใช้ตัวชี้หน้าที่เป็นคำ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้และการไม่ใช้ตัวชี้หน้าที่เป็นคำ ในบทเรียนแถบวิดิทัศน์ กับระดับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อการสร้างมโนทัศน์ ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05
2. นักเรียนที่เรียนจากบทเรียนแถบวิดิทัศน์ที่ใช้ตัวชี้หน้าที่เป็นคำ มีความสามารถในการสร้าง
มโนทัศน์ได้ดีกว่านักเรียนที่เรียนจากบทเรียนแถบวิดิทัศน์ที่ไม่ใช้ตัวชี้หน้าที่เป็นคำ ที่ระดับความมีนัยสำคัญทาง
สถิติ 0.05
3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เมื่อเรียนจากบทเรียนแถบวิดิทัศน์ มีความสามารถในการ
การสร้างมโนทัศน์ได้ดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ภาควิชา ..... โสตทัศนศึกษา.....
สาขาวิชา ..... โสตทัศนศึกษา.....
ปีการศึกษา ..... 2533.....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความช่วยเหลือ อย่างเมตตาปราณีของท่านอาจารย์ ดร. เชาวเลิศ เลิศขลิโฬาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำในสิ่งอันควรรู้ทั้งหมดเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ ตั้งแต่เริ่ม จนกระทั่งสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง ในความกรุณาครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณผู้มีส่วนร่วมหลายท่าน ได้ให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ คือ คุณบุญช่วย จันทร์พรหมมา คุณจำเนียร นำศรี เจริญกุล และคุณสงกรานต์ วีระเจริญกิจ ที่ได้ทุ่มเทแรงกาย แรงใจ สติปัญญา ตลอดจนทรัพย์สิ้น ให้ความอนุเคราะห์และเป็นกำลังสำคัญยิ่งในการจัดหา จัดการ ร่วมแก้ไขปัญหา และอำนวยความสะดวกทุกประการ เป็นเวลานานนับปี จนกระทั่งทุกสิ่งสำเร็จลุล่วง คุณสมชาย นุ่มนิมล และคุณนิรันดร์ สาโรวาท ในการเป็นที่ปรึกษาที่สำคัญอย่างพิเศษ ทางด้านการทดลอง ตลอดจนสถิติและงานทางด้านคอมพิวเตอร์ และขอขอบคุณ คุณวันเพ็ญ สุขนิคม คุณจรัลวัน แก้วพวง คุณจริยาภรณ์ แยมสระโล่ คุณสายสุรีย์ แก้วเทศ ที่ได้ช่วยเหลือในการสร้างเครื่องมือการวิจัย และงานพิมพ์ทั้งปวง เป็นระยะเวลายาวนาน โดยมีได้แสดงอาการที่ถ่อมถ่อม

กราบขอบพระคุณ คุณพ่อบุญช่วย คุณแม่วันทา พรหมขำ ที่เป็นหลักและกำลังใจตลอดมา อีกทั้งคุณป้าละมัย วงษ์งาม และคุณนิสสัย พรหมขำ ที่คอยสนับสนุนทุกประการอยู่เบื้องหลัง จนสำเร็จการศึกษา

บัญชา พรหมขำ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
สมมติฐานของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
คำจำกัดความของการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2. วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับตัวชี้นำ.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับมโนทัศน์.....	18
งานวิจัยทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการเรียนมโนทัศน์....	39
แถบวิดิทัศน์กับการเรียนการสอน.....	42
งานวิจัยเกี่ยวกับแถบวิดิทัศน์และโทรทัศน์เพื่อการศึกษา.....	51
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
กลุ่มตัวอย่างประชากร.....	55

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
วิธีดำเนินการทดลอง.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
ค่าสถิติพื้นฐานจากผลการทดสอบ.....	60
การวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง.....	63
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	66
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	66
สมมติฐานของการวิจัย.....	66
วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
สรุปผลการวิจัย.....	68
อภิปรายผลการวิจัย.....	68
ข้อเสนอแนะ.....	71
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก.....	87
ประวัติผู้เขียน.....	99

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การแบ่งกลุ่มตัวอย่างประชากรตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเข้า กลุ่มทดลองในแต่ละโรงเรียน.....	56
2	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการ สร้างมโนทัศน์ของนักเรียน จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรูปแบบของบทเรียนแถบวิดิทัศน์.....	61
3	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถในการสร้าง มโนทัศน์ของนักเรียน จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ รูปแบบของบทเรียนแถบวิดิทัศน์.....	64

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	รูปแบบการนำสื่อวีดิทัศน์ไปใช้ในห้องเรียน.....	47
2	รูปแบบการใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการบรรยาย.....	50
3	กราฟแสดงค่าเฉลี่ยความสามารถในการสร้างมโนทัศน์ของนักเรียน ที่เรียนจากบทเรียนแถบวีดิทัศน์ที่มีตัวชี้แนะและไม่มีตัวชี้แนะที่เป็นคำ จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	65

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย